

Z konferencji rozbrojeniowej w Waszyngtonie

BRONISŁAW D. KULAKOWSKI

CZEGO CHCE PAN HARDING

W niezwykle pięknym dzięki swej prostocie „Białym Dworze” mieszka człowiek, do którego każdy człowiek wolny zwraca się z zapytaniem w niezwykle prostej formie, bez żadnych tytułów, bez ekscelencji, tytułów lub majestatu, nazywając go: Panie Prezydencie. Dwa razy tygodniowo człowiek ten przyjmuje dziennikarzy i reporterów, jak równy równym i odpowiada na pytania stawiane mu we wszystkich sprawach. Odpowiada z taką prostotą i gotowością, że było jakby starszy pomocnik młodszego naczelnika od zaklejania prywatnej korespondencji starosty polskiego, jako że w Polsce przyjęto, mamy nadzieję, że tylko czasowo, pojęcie rosyjskie, że wysokość rangi poznaje się po natężeniu brutalności i obojętności na potrzeby obywateli. Ten skromny, uprzedzający grzeczną starszy pan posiada dzisiaj w swym ręku władzę, jakiej nikt na ziemi nie ma i rozporządza potęgą, której połączone siły wszystkich mocarstw świata nie są w stanie pokonać.

Każde słowo tego potentata, reprezentującego energię zważył szesnastu milionów najzamożniejszych i najlepiej odżywianych na świecie ludzi, nie może i nie winno być lekceważone, szczególnie wtedy, gdy zwrócone jest do narodów świata bezpośrednio.

W dniu dwudziestego piątego listopada Prezydent Stanów Zjednoczonych wyraził nadzieję, że obecna Konferencja będzie punktem wyjścia dla „Stowarzyszenia Narodów”.

Uważał, że za zatwierdzeniem sprawy ograniczenia zbrojeń wojennych, dotyczących bezpośrednio tylko Ameryki, Brytanii, Francji, Japonii i Włochy, i sprawy Dalekiego Wschodu, dotyczącej oprócz powyższych pięciu narodów jeszcze i Holandii, Portugalii, Belgii i Chin, nadejdzie kolej na sprawę ograniczenia zbrojeń lądowych, a przede wszystkim na sprawę używania broni i aeroplanów w czasie wojennym. Wypadnie wówczas powołać inne narody zainteresowane, a nie reprezentowane na Konferencji. Wspominał już o ich czasowej tylko nieobecności p. Hughes w mowie otwierającej Konferencję. Nagłaśnie sprawy międzynarodowe nie mogą być rozwiązywane bez wzajemnego zrozumienia się. Sprawa ekonomiczna odbudowy nie może ograniczać się na latanie. Trzeba wspólnie, przy jednym stole, otworzyć i z dobrać wolać przedłożyć wszystkie sporne kwestie i stopniowo, w miarę polepszenia wzajemnego zaufania stać się się zabliwać według siły i możliwości.

Byłby więc niezmiernie pożądanym zjawił się co najmniej, nieformalne raczej, bez żadnej pisanej w tym względzie umowy, bez żadnych wiążących traktatów. Jedyną wiarą na być „gentlemen's agreement” zobowiązanie wzajemne życzliwości.

Wiemy, co takie zobowiązanie znaczy. Ma je Japonia ze Stanami Zjednoczonymi i zaiste nie jest to skrawek papieru.

Prezydent rozmyślał najwidoczniej nie nadążając określonej formy swej propozycji. Przedstawił wiele pól dla domysłów, jeszcze więcej dla określeń. A ponieważ nieznane tylko przy pomocy znanych połączymy, za wyjątkiem jedynie umysłów metafizycznych, które wciąż chcą podać przykład nieznaną przez nieznanego Boga, przeto przedewszystkiem nasunęła się myśl określenia nieznanej „Stowarzyszenia Narodów” przez znaną Ligę Narodów. A na podstawie tego procesu myślowego trzeba było po znać stosunek do tej sprawy Kongresu Amerykańskiego i Narodów Amerykańskich oraz państw zainteresowanych. Badania te są w tym To, co w tej mierze już wyjaśnionym zostało poruszyć w następnym liście.

WOLNE MIASTO „PETROGRAD”

Układy pomiędzy rządem
angielskim a rządem
bolszewickim

Antyja dąży do opanowania bramy
wpadowej do Rosji

WARSZAWA, 15 listopada. (Poznań). — W kołach finansowych i politycznych Warszawy krąży pogłoszek, że rokowania pomiędzy rządem angielskim a rządem bolszewickim

NOWE STRONNICTWO POLSKIE NA G. ŚLĄSKU

Jest niem „Chłopskie Stronnictwo Narodowe”

Na czele stronnictwa stoi dr. Pawełek z Wodzisławia

KATOWICE, 15 listopada (Poznań). — Na G. Śląsku powstała nowa włościańska partia polska, pod nazwą „Chłopskie Stronnictwo Narodowe”. Na czele stronnictwa stoi dr. Pawełek z Wodzisławia. Stronnictwo ma na swoich zwolenników w południowych powiatach rolniczych: pszczyńskim, rybnickim, raciborskim po prawym brzegu Odry. Według ogłoszonego programu stronnictwo to chce mieć charakter zachowawczy i chłopski. „Dobrze, umiejętnie rządzone i bogate Państwo Polskie, zdrowy i zadowolony stan chłopski, lecz nie z krzywdą innych stanów. Wobec odrębnych stosunków rolniczych na G. Śląsku” — powiada dą program — „gdzie niema, jak w Polsce wielkich właścicieli ziemskich, a ma, to nie jest pożądaną przerwę program tych stronnictw z Polski na grunt górnośląski.

KONFISKUJĄ NIEMIECKI ALKOHOL SPROSZKOWANY

PHILADELPHIA, 1 grudnia. — Władze celnictwa skłoniły do dalszej budowy parku nasadzonego z Niemiec nasionami proszkiem, który zmieszany z sokiem winnym nadaje mu smak winnego wina. Ladunek zawiera w przybliżeniu 5000 paczek zadrzewianych tutejszych kupców z dodaniem że paczki te są próbkami.

CZTERY OSOBY ZABITE PRZY ZDERZENIU AEROPLANÓW

LAWTON, Okla., 1 grudnia. — Cztery lotników armii, kapitan P. J. Loomis, lejtant, Jack Lenell i dwóch żołnierzy zostało zabitych gdy aeroplany kolizyjnie wykonywały ćwiczenia zderzenia się na wysokości 2000 stop i spadły na ziemię. W chwili gdy aeroplany uderzyły o ziemię nastąpiła eksplozja gazoliny i powstały z tego powodu ogień zniszczył doszczętnie aeroplany i zwrócił lotników.

ANGLIA OGŁASZA STAN WOJENNY W INDIACH

Zakres władz cywilnych rozszerzony

YODHPUR, Indie angielskie. — Rządowi sowieckim w sprawie zamiany Petersburga w jednostkę autonomiczną z wojennym pozna, na wzór Wolnego Miasta Moskwy, posunęły się już do tego, że w przyszłości.

Bolszewicy oskarżają Finlandję o buntowanie Karelii

FINLANDJA ZBYWA MILCZENIEM ZARZUTY
BOLSZEWICKIE

MOSKWA, 1 grudnia. — Rządowe biuro podało do publicznej wiadomości trzy ostre noty wysłane przez komisarzy spraw zagranicznych Czerwien do Finlandji oskarżające rząd finlandzki o buntowanie ludności Karelii. Noty noszą daty 16, 18 i 28 listopada i przytaczają dowody na zarzuty stawiane rządowi finlandzkiemu, który ma pomagać organizowaniu oddziałów powstańczych w Karelii, wspierać te oddziały finansowo i moralnie, udzielając im potrzebnych informacji. W ostatniej notce rząd bolszewicki protestuje energicznie przeciwko lekceważeniu rządu finlandzkiego nie bolszewickiego i przestrzega rząd finlandzki, że bolszewicki rząd rosyjski jest dość silnym, aby stłumić rewoltę bez dopuszczenia interwencji z zewnątrz.

Według poprzednich wiadomości ogłoszonych w Finlandji bolszewickie wojska rosyjskie miały wkroczyć do Karelii gdyż swoim zachowaniem wywoływały powstanie miejscowej ludności przeciw władzom bolszewickim.

ROZMIARY KŁĘSKI GŁODOWEJ SIĘ ZWIEKSZAJĄ WOBEC NADCHODZĄCEJ ZIMY

W OKOLICACH SARATOWA UMIERA Z GŁODU
400,000 LUDZI

Matki usiłują zabijać swoje dzieci, by im oszczędzić
męk śmierci głodowej

RYGA, 1 grudnia. — Rozmiary kłęski głodowej w okolicach nad Wołgą wzrastają coraz bardziej wobec zbliżającej się zimy. W okolicach Saratowa 400 tysięcy ludności wiejskiej głodzi śmiercią głodową. Tymczasem nie mogą patrzeć na straszne męczarnie. Zrozpaczeni matki nie mogą patrzeć na głodujące dzieci swoje i w ten sposób pochlwić dzieci tymi w sposób łagodny, oszczędzając im męki cierpienia głodowego.

Wiele ludzi dostaje pomieszania zmysłów z powodu cierpienia spowodowanego głodem. Ludziami tymi zdaje się, że mają podostatkę głodu. Podczas gdy w lecie wielka liczba ludności mogła zaspokajać swój głód młynami polnymi, to z nadejściem zimy musi się ograniczyć do żywienia mieniem kotów, których jest coraz mniej.

W Taszkencie, stolicy Turkiestanu liczba uchodźców z okolic objętych głodem wzrosła do ogromnych rozmiarów, jak donoszą depesze iskrowe. Na wielkiej stacji kolejowej w Taszkencie mieszka przeszło dwa tysiące uchodźców, którzy są pozbawieni wszelkich środków żywności. Wśród zmęczonych i wyczerpanych z ostatnich lat śmiertelności czyni zastraszające wymowy. Dziennie umiera 70 osób.

LENIN PRZEWIDUJE WOJNĘ PIERWSZY OKRĘT PĘDZONY NAFTĄ SPUSZCZONY NA WODĘ

NEWCASTLE, Anglia, 1 grudnia. — Zakłady okrętowe Swan Hunter & Wigham Richardson Co. spuszczą na wodę okręt „A” o k a” pędzony naftą. Pojemność okrętu wynosi 4300 ton, długość 360 stóp. Zakłady rozpoczęły budowę nowego okrętu tego samego typu.

KRAWCY DAMSKY ODNOŚZĄ NOWE ZWYCZYSTWO Z FABRYKANTAMI

Sędzia Guy odrzuca żądanie fabrykantów aby odwołał „injunction”, wydane krawcom

NEW YORK, 1 grudnia. — Fabrykantom sukien damskich nie udało się otrzymać od sędziego Guy'a unieważnienia „injunction” wydanego strajkującym krawcom przeciw fabrykantom i mocy którego fabrykanci nie będą mogli zerwać kontraktów z innymi krawcami damskich mających moc obowiązującą do dnia 6-go czerwca 1922.

WIELKI POŻAR W FILADELFI

FILADELFA, 1 grudnia. — W składach F. Weber Company wybuchł pożar który doszczętnie zniszczył wszystkie zapasy towarów. Szkody wyrządzone pożarem wynoszą 500,000 dolarów.

NARODOWCY TURECCY OBURZENI NA ANGLJĘ

MARYNARKA WOJENNA I HANDLOWA W POLSCE

Rada ministrów rzeczy
ostatecznie zdecydowała

Nareszcie po ośmiu miesiącach
sprawa wyjaśniona

WARSZAWA, 15 listopada. (Poznań). — Wczoraj, tj. 14 listopada na posiedzeniu popołudniowym Rada ministrów rozstrzygnęła nareszcie sprawę wielkiej doniosłości i znaczenia dla przyszłego rozwoju państwa polskiego.

Zadecydowano losy marynarki wojennej i handlowej. Marynarka wojenna pozostaje w ręku ministerstwa spraw wojskowych, a marynarka handlowa przechodzi do ministerstwa przemysłu i handlu. Przejście to na stałe miało 20 listopada. Na wniosek pana Hefstera Straszburga, kierownika ministerstwa przemysłu i handlu w toniżona została specjalna komisja z udziałem przedstawicieli ministerstwa skarbu, która zapnie się bezpośrednio przejąć marynarkę handlową od władz wojskowych i przekazać jej po rozstrzygnięciu i wyjaśnieniu spraw budżetowych ministerstwu przemysłu i handlu.

PLASKA WÓDKI ZNALEZIONA W DZIUPI DRZEWA PO 40 LATACH

WINSTED, Conn., 1 grudnia. — G. Mason, właściciel stary karczmy, w pobliżu jego domu znalazł w dziupli drzewa wa flaszki wódki, która leżała tam przez 40 lat. Wódka jest znakomicie w swoim smaku i i zostaje zachowana przez szczególny zalewanie na wypadek gwałtownej potrzeby.

ZABURZENIA ŻYWNOSCIOWE WE WE WIEDNIU

Wzburzone tłumy napadają na hotele i sklepy zaopatrzone towarami żywności

WIEDEN, 1 grudnia. — W Wiedniu wybuchły groźne zaburzenia żywnościowe po odbytych wielkich demonstracjach przed gmachem parlamentu, w której wzięły udział ogromne tłumy ludności wiedeńskiej. Wzburzone tłumy nie są czerwone stundary napadły na hotele i sklepy zaopatrzone towarami żywności. Pierwszym został zabawiony hotel Bristol i którego wyrucono na ulicę wszyscy kłopotliwcy rzeczy. Następnie został zniszczony jeden z największych hoteli „Grand Hotel”.

Polica wiedeńska tym razem okazała się bezsilna. Odbyły pochody były bezczelne w czasie gdy tłumy dokonywały rabunków. Szwary rabunki — odbywały się w całym Wiedniu. Tysiące szarych wódek setek tysięcy dolarów zostały rozbita. Władze rządowe przypuszczają że powodem zaburzeń była agitacja bolszewicka.

KEMAL PASZA OSTRZEGA SULTANA ABY NIE PRZYJMOWAŁ RAD ANGLJI

Długi pobyt greckiego ministra w Anglii nie
pokoił turków

KONSTANTYNOPOL, 1 grudnia. — Jakkolwiek Francja i Włochy zawarły z tymczasowym rządem tureckim Kemal Mustafy Paszy ugodę, uznając go za jedynego prawnego przedstawiciela Turcji, to mimo to jednak sprawa Turcji nie została zatwierdzona i stoi w tym samym miejscu, gdzie stała przed rokiem. Wrocie usposobienie Anglii dla narodów tureckich wzbudziło przeciw Anglii wszystkie narody muzułmańskie, a ostatnie wiadomości donoszą, że Anglia przeciw Grecji czynne przeciw protestom, które się zamieniają w krwawe powstanie. Gdyby Anglia nie była zajmowana wrogim stanowiskiem względem Turcji miałaby dzisiaj spokój w mahometańskich Indjach. Obecnie agitatorzy wszechmuzułmańscy uczynili ze sprawy narodów tureckich sprawę, która dotyka żywotnych interesów wszystkich narodów muzułmańskich. Gdy Anglia zmuszona okolicznościami będzie się starała dojść do porozumienia z Kemalem Mustafą Paszą agitatorzy wszechmuzułmańscy niewątpliwie wykorzystają ten fakt i przedstawiają go jako słabość Anglii, co niewątpliwie doda odwagi wszystkim ludom muzułmańskim do tym śmielejszego występowania przeciw jarzemu angielskiemu w ich krajach.

Kemal Mustafa Pasza ostrzegł rząd sultana w Konstancynie, aby się nie poddawał żądaniom Anglii, ani nie spełniał żadnych jej poleceń, że zostanie uznany przez jedyną prawną rządy Turcji. Zgromadzenie narodowe w Angora uznało go za odpowiedzialnego za czyn, przeciwstawienie interesom Turcji.

Kemal Mustafa Pasza jest nieco zanępkowany długim pobylem w Konstancynie pod greckiego ministra spraw zagranicznych Gounarisa, przypuszczając, że przedłużony jego pobyt jest następstwem postanowienia Anglii dalszego wspierania Grecji przeciw Turkom.

ST. ZJ. MAJĄ ZAPOBIEDZ KATASTROFIE W WYMIANIE WALUT EUROPEJSKICH

WEZMĄ UDZIAŁ W KONFERENCJI ZWOŁANEJ
SPECJALNIE W TYM CELU

WASHINGTON, 1 grudnia. — Wiadomość ogłoszona, że Stany Zjednoczone wezmą udział w międzynarodowej konferencji, która się ma odbyć, w Londynie albo w Paryżu dla omówienia środków zaradczych, przeciw gwałtownemu wahanu się kursu wymiany walut zagranicznych, została uznana w kołach finansowych jako krok naprzód dla zaprowadzenia pewnego ustalenia się w świecie przemysłowym i finansowym.

Jakkolwiek przedstawiciel Stanów Zjednoczonych nie będzie występował w charakterze urzędowym Stanów Zjednoczonych, to już sama jego obecność będzie wielką znaczącą i doda odwagi delegatom państw europejskich do zatwierdzenia trudnego zadania.

Departament Skarbu ogłasza, że otrzymał od inicjatorów konferencji zaproszenie do wysłania swego przedstawiciela na konferencję finansową do Europy. Dotychczas jest wiadomym, że w konferencji finansowej weźmie udział przedstawiciel systemu banków rezerwowych Stanów Zjednoczonych.

AMERYKANIE ŻYWIĄ W ROSJI 500,000 OSÓB DZIENNIE

CZYNNIONE SA PRZYGOTOWANIA, BY OD
WIEGŁO ROKU ŻYWIĆ 1,200,000 OSÓB

RYGA, 1 grudnia. — Walter L. Brown, kierownik amerykańskiej komisji ratunkowej w Rosji ogłosił po zwiedzeniu okolic objętych głodem, 2 miliony dzieci rosyjskich w tych okolicach skazanych na pewną śmierć głodową będą otrzymywać codziennie regularnie porcje żywności od 1-go stycznia 1922 roku od amerykańskiej komisji ratunkowej.

W tym względzie nie napotykały na to trudności, jakie przewidywałyśmy trzy miesiące temu, — mówi kierownik amerykańskiej komisji ratunkowej, — armia bolszewicka nie zabiera żywności amerykańskiej, przeznaczonej dla głodujących dzieci rosyjskich.

Obecnie amerykańska komisja ratunkowa żywi 500 tysięcy dzieci całej Rosji. Koszty żywności jednego dziecka wynoszą miesięcznie 30 centów amerykańskich, czyli 12 miljonów dolarów dla 500 tysięcy, co następujących źródeł: Oficyna do kostra dołożył do wydatków dzieciom wynosiła \$1,500,000 a kosztia kosztowała \$4,000,000.

"POLONIA"
Wycieczka do Gdańska
ODPŁYCIĘ Z NEW YORKU
W ŚRODĘ, 7-go GRUDNIA
DO GDANSKA \$100.50
Zamawiajcie biletu natychmiast u waszego agenta.

